

**РИСКОВЕ, ОТ ЗЛОУПОТРЕБА С ГОСПОДСТВАЩО
ПОЛОЖЕНИЕ НА ПАЗАРА НА ТРЕЧНИ ГОРИВА**

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД С ПРОГНОЗА И
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ЯНУАРИ'2014

Този доклад анализира риска за българския бизнес и домакинствата от злоупотреби с господстващо положение на пазара на течни горива. Не се оценява положително или отрицателно отношението към компанията с господстващо положение в сектора; анализът е единствено с оглед рисковете пред страната. При изготвянето му, безпристрастно и с респект към фактите, са взети всички мерки за осигуряване на обективна и точна информация, а данните, анализите и мненията са базирани на посочените източници по начина и обхвата, изложен в доклада. Анализът и прогнозата не изразяват политически пристрастия; не третират положително или отрицателно политическата констелация; не дават аргументи за ползата или за вредата от нея.

Авторите не носят отговорност за информация и материали, изхождащи от други източници и не носят пряка или косвена отговорност за неточно, непълно и превратно използване на информацията, представена в доклада. Без тяхното изрично писмено съгласие съдържанието на доклада не може да бъде променяно, преработвано, приспособявано, допълвано или от него да се изработват производни материали; не може да се цитира, освен за изследователски и учебни цели - докладът не е част от публичния, а от академичния дебат. За нанесените вреди се носи съответна имуществена отговорност.

РЕЗЮМЕ

Рисковете, свързани с господстващо положение на пазара на течни горива у нас, произтичат от концентрацията на собствеността на данъчните складове за течни горива, от неизпълнение на изискването за поставяне на измервателни уреди, проследяващи количеството гориво от вход до изход и свързването им в реално време с информационната система на Агенция „Митници“, от липсата на митнически и граничен контрол на терминала за суров петрол и накрая – от неоправдано високите цени на течните горива със сериозни данни за картелиране на пазара.

В доклада се определят собствениците на рисковете и са посочени последиците – настоящи и възможни в бъдеще – от рисковите събития.

Накрая са предложени въздействия за активно управление на риска. Те са адресирани към различни институции, в зависимост от отговорността, която носят: Народно събрание, Министерски съвет, Министерство на финансите, Министерство на вътрешните работи, Агенция „Митници“, Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) и Комисия за защита на потребителите (КЗП).

ВЪВЕДЕНИЕ

Основното рисково събитие е влезият в сила от 01.01.2006 г. Закон за акцизите и данъчните складове (ЗАДС), който създаде големи административно-правни бариери за разкриване на нови данъчни складове. Търговците на течни горива трябваше да наемат складови площи от „Лукойл“, който притежава 80% от целия складов капацитет на страната. Заплащането на наем оскъпява горивата и ги прави неконкурентоспособни.

Второто рисково събитие е отказът на „Лукойл“ да монтира необходимите измервателни уреди на производствените си мощности, складовете и тръбопроводите в предвидените от ЗАДС и Наредба № 3 срокове.

Третото рисково събитие е реалната възможност за нелегален внос и износ на течни горива, поради изтъкнатата липса на измервателни уреди и на връзка със системата на Агенция „Митници“.

Четвъртото рисково събитие е отказът на „Лукойл“ да оповести публично ценообразуването на течните горива, по-специално на производствените си разходи, които са едни от най-големите в ЕС и нанасят значителни щети на българската индустрия, която губи конкурентоспособност при тези цени.

Собственик на първият основен риск е Министерският съвет, който според Конституцията предлага законови промени и Народното събрание, което ги обсъжда и гласува. Собственик на втория и третия риск са МВР и МФ, които носят отговорност за охраната и контрола на пристанище „Росенец“ и терминала към него. Собственик на четвъртия риск е КЗК, която по закон е длъжна да не допуска злоупотреба с господстващо положение на пазара. Отговорност носи и КЗП, която е длъжна да защити гражданите от високите цени на горивата. За следващата година отговорност

носи и правителството, което в приходната част на Бюджет 2014, е заложило осреднена цена на суровия петрол, без изчерпателни мотиви.

ЧАСТ I ХРОНОЛОГИЯ НА СЪБИТИЯТА

Дата	Събитие	Длъжностно лице/ компания
15.11.2005 г.	Закон за акцизите и данъчните складове, в сила от 01.01.2006 г.	МС (Сергей Станишев), НС
16.12.2008 г.	Директива 2008/118/ЕО, относно общия режим на облагане	Европейска комисия
23.04.2009 г.	Директива 2009/28/ЕО, относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници.	Европейска комисия
19.02.2010 г.	Наредба № 3 за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване на акцизни стоки, в сила от 26.03.2010 г.	Министерство на финансите (МФ) Симеон Дянков
2011 г.	Решение за закриване на бюро на Агенция „Митници“ на Терминал „Росенец“	Агенция „Митници“/ Ваньо Танов
22.03.2011 г.	Решение за отдаване на Пристанище „Росенец“ на концесия на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД	МС (Бойко Борисов)
22.07.2011 г.	Решение № 528/22.07.2011 г. на директора на Агенция „Митници“ за отнемане на лиценза за данъчен склад на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД с предварително изпълнение.	Ваньо Танов – директор на Агенция „Митници“
27.07.2011 г.	Решение на КЗК за извършване на секторен анализ на конкурентната среда на пазарите за производство и реализация на бензин и дизелово гориво.	КЗК (председател Петко Николов)
01.08.2011 г.	Определение № 4343 Административен съд – София-град за отказа за предварително изпълнение на заповедта за отнемане на лиценза за данъчен склад.	Десетчленен състав
08.10.2011 г.	Решение на ВАС за отмяна на заповедта за отнемане на лиценза на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД	Тричленен състав на ВАС
16.03.2012 г.	Определение на КЗК за картел срещу 4 компании на пазара на бензин и дизелово гориво	КЗК (председател Петко Николов)
30.07.2012 г.	Решение на КЗК за липса на основание за картел срещу 4 компании на пазара на бензин и дизелово гориво	КЗК (председател Петко Николов)
30.07.2012 г.	Отказ на КЗК да разследва злоупотреба с господстващо положение в търговията с авиационно гориво (Лукойл Ейвиейшън)	КЗК (председател Петко Николов)
30.07.2012 г.	Отказ на КЗК да разследва злоупотреба с господстващо положение в търговията с течни горива („Лукойл България“ ЕООД)	КЗК (председател Петко Николов)
15.02.2013 г.	Закон за запасите от нефт и нефтопродукти.	МС (Бойко Борисов), НС

22.04.2013 г.	Заповед на Агенция „Митници“ за отнемане на лиценза за данъчен склад на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД с предварително изпълнение.	Ваньо Танов – Директор на Дирекция „Митници“
23.04.2013 г.	Определение № 3518 на Административния съд – София за отмяна на предварителното изпълнение на Заповедта за отнемане на лиценза за данъчен склад.	13-членен състав на Административния съд – София
24.11.2013 г.	Споразумение с план за действие относно ядрената програма на Иран (Joint Plan of Action – Geneva, 24 November 2013)	Министри на външните работи на САЩ, Русия, Китай, Великобритания, Франция и Иран
20.12.2013 г.	Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г. и доклад към него	МС (Пламен Орешарски), НС

ЧАСТ II РИСКОВЕТЕ

1. Риск от концентрацията на собствеността на данъчните складове на течни горива в една компания с господстващо положение на пазара.

При приватизацията на „Нефтохим“ – Бургас през 1999 г., „Лукойл“ стана собственик на цялата складова база на приватизираното дружество. С приемането на Закон за акцизите и данъчните складове в края на 2005 г. се въведе режим на „отложено плащане на акциз“, който се прилага от лицензирани складодържатели при производство или складиране на акцизни стоки в данъчен склад (чл. 46, ал.1 и 2¹). Съгласно §9² от ПЗР на закона, заварените към 01.01.2006 г. производители на акцизни стоки продължават дейността си като лицензирани складодържатели, както е случаят с „Лукойл“. За разкриване на нови данъчни складове законът налага сложна и дълга процедура, изискваща представянето на повече от 20 документа, част от които трудни за изготвяне (чл. 48, ал. 2, т. 1 – 20). По тази причина в страната почти няма новоизградени данъчни складове. Съгласно официалната справка за данъчни складове в страната и максималния складов капацитет³, „Лукойл България“ ЕООД и „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД притежават:

Лиценз №	Лицензиран складодържател	Бензин, макс. к-во в литри	Газьол, макс. к-во в литри
253	„Лукойл България“ ЕООД, Русе	1 000 000	2 000 000
272	„Лукойл България“ ЕООД – продуктопровод	100 000 000	290 000 000
271	„Лукойл България“ АД – петролопровод Варна	-	20 000 000
99	„Лукойл Нефтохим Бургас“ АД – производствена площадка	133 500 000	140 000 000
100	„Лукойл Нефтохим Бургас“ АД – нефтен терминал	75 000 000	34 500 000

Данъчни складове на други лицензирани складодържатели	56 360 000	145 864 056
Общ максимален капацитет, л.	365 860 000	632 364 056

От справката личи, че максималният складов капацитет на „Лукойл България“ ЕООД и „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД е 309 500 000 л. бензин, което прави над 84% от целия складов капацитет в страната и 486 500 000 л. газьол, което е 77% от общия складов капацитет. Общо притежаваният от двете компании складов капацитет е почти 80% (796 100 000 л.) от складовата наличност в България, което доказва господстващото положение (практически монополно) по отношение на собствеността върху данъчните складове. Останалите складове са предимно на дружества, които са ги получили при приватизацията и ги ползват за собствени нужди, а не за дистрибуция на течни горива. По такъв начин другите компании, които търгуват с течни горива са принудени или да купуват течни горива на едро от „Лукойл“ по определени от него цени или да наемат складов обем от „Лукойл“ при условия, които не позволяват горивата да се предлагат на цени, по-ниски от неговите. Тази ситуация разкрива липсата на реална конкуренция на пазара на течни горива като цена и качество.

В Директива 2008/118/ЕО, чл. 33, т. 1⁴ залегна възможността акцизни стоки, предназначени за търговски цели в една държава членка, да бъдат държани в данъчен склад в друга държава членка. Срокът, в който всяка държава членка трябваше да хармонизира вътрешната си нормативна уредба, съгласно чл. 48, т. 1⁵, изтече на 01.01.2010 г., с цел действието ѝ да започне не по-късно от 01.04.2010 г. Само 4 страни, включително България, не спазват този срок. На 15.02.2013 г. влезе в сила Законът за запасите от нефт и нефтопродукти, който разреши създаване на запаси на територията на друга страна членка на ЕС, но не с цел последваща търговска реализация в България, а само като запас за извънредни ситуации (чл. 1, ал.1 и 2⁶). Създаденият риск за конкуренцията на пазара на течни горива, поради концентрация на собствеността на данъчните складове е повод за част от изводите и препоръките в решението на КЗК⁷ за извършване на секторен анализ на пазара на производство и реализация на течни горива.

2. Риск от неизпълнение на изискването за поставяне на измервателни уреди, проследяващи количествата гориво от вход до изход и свързването им в реално време с информационната система на ДА „Митници“.

Съгласно Наредба №3/ 19.02.2010 г. на Министерството на финансите, производителите и търговците на течни горива са задължени да поставят измервателни устройства на производствените си мощности и в складовете, както и на съдовете, в които се държат горивата. Задължително трябва да се пломбират връзките между уредите и инсталациите, съдовете за горива, които не се използват, изходите на съдовете за съхранение, тръбопроводите на изхода на производствата и на складовете. Уредите трябва да са свързани със системата на Агенция „Митници“ и да предават в реално време информация за количеството продукти, за които трябва да се плати акциз. Целта е да се ограничат злоупотребите и неплащането на акциз.

Срокът за поставяне на устройствата изтече на 26.06.2010 г., след което беше удължен с една година. Компаниите на „Лукойл“ в България не изпълниха наредбата. Според закона, липсата на измервателни устройства е основание за отнемане на

лиценза за данъчен склад. С решение на директора на Агенция „Митници“ това бе направено на 27.07.2011 г. „Лукойл Нефтохим Бургас“ поиска от Административния съд – София спиране на предварителното изпълнение на решението. Съдът уважи искането, което беше потвърдено от ВАС на 10.08.2011 г. Основният мотив на съда е надделяващият обществен интерес от доставките на горива от компанията и опасността от големи загуби за българската индустрия. Това е признание за господстващо положение на „Лукойл“ на пазара на течни горива у нас – факт, който компанията продължава да отрича. Впоследствие съдът върна лиценза на „Лукойл“ и на компанията бе даден нов срок – до 30.03.2013 г., за поставяне на необходимите измервателни уреди в 276 точки за измерване. След съответните проверки на 11 април „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД получава писмо за съответствие от Агенция „Митници“, удостоверяващо, че са изпълнени изискванията на Закона за акцизите и данъчните складове, съгласно Наредба № 3 от 2011 г. Внезапна проверка на служители на агенцията в следващите два дни констатира груби нарушения: част от поставените митнически пломби са подменени; друга част от пломбите изобщо липсва; метрологичните стикери са пробити; част от поставените устройства са минали от работен в тестови режим, което позволява укриване на количества; монтирани „байпаси“ по тръбопроводите, заобикалящи измервателните уреди; част от уредите не са преминали през метрологичен контрол.

Изброените нарушения водят до укриване на големи количества течни горива. Агенция „Митници“ съобщи, че в продължение на 5 дни терминал „Росенец“ е останал без надеждно функциониращ митнически контрол, като в този период от него за изведени големи количества течни горива без върху тях да е начислен акциз. По тази причина директорът на Агенция „Митници“ на 22.04.2013 г. отне лиценза за данъчен склад на продуктопровод „Илиянци“ и на 6 бази в Централна България. На следващия ден Административният съд – София възстанови лиценза на поделенията на „Лукойл“ с мотив, че допустимото по силата на закона предварително изпълнение би причинило трудно поправима щета на компанията, но също така би и изложило на риск доставките на горива на жизненоважни за функционирането на държавата и обществото, организации и предприятия, които са от значение за националната сигурност: НСО, столичен автотранспорт, БДЖ, Министерството на образованието, младежта и науката и др. Оказва се, че господстващото положение на „Лукойл България“ ЕООД на пазара на течни горива у нас пази компанията от затваряне на данъчни складове и спиране на съоръжения, независимо от тежестта на извършените закононарушения, увреждащи интересите на държавата⁸. Оттогава до днес няма официално становище на новото ръководство на Агенция „Митници“, че всички измервателни уреди в компаниите на „Лукойл“ са монтирани след метрологичен контрол, че функционират в работен режим и са свързани в реално време с информационната система на Агенция „Митници“. Доказателство, че това не е сторено е публикуваната от МФ за публично обсъждане нова наредба⁹, с която се отменя действащата Наредба № 3. Отпада изискването за контрол и подаване на онлайн информация от тръбопроводите, от монтираните отдушници и т.н. Това се прави след като ВАС вече се произнесе, че поставянето на измервателни уреди на всички отклонения на тръбопровода е необходимо, защото той, сам по себе си, представлява данъчен склад. Наредбата се приема, въпреки, че по време на внезапните проверки през април 2013 г. бяха открити множество нарушения, водещи до укриване на голямо количество течни горива именно по продуктопровода от Бургас до Илиянци. С новата наредба върху този продуктопровод няма да бъде упражняван никакъв контрол. Това създава много голям риск от отклоняване на нерегламентирани количества течни горива, за които държавата няма да получи дължимият акциз.

3. Риск от липсата на митнически и граничен контрол на пристанище и терминал Росенец.

Терминалът в пристанище „Росенец“ създава риск за нелегален внос и износ на петролни продукти. Пристанището е отдадено на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД на концесия за 35 години и не се охранява от Гранична полиция. Охраната както на пристанището, така и на терминала, е поверена на фирмата „Агенция ЛУКОМ – А – БЪЛГАРИЯ“, тясно свързана с охранителната фирма „Агенция ЛУКОМ – А“¹⁰, регистрирана в Москва, която в официалната си страница обявява, че се грижи за охраната на всички обекти и съоръжения на „Лукойл“. Съветът на директорите на фирмата в България се състои от трима руски граждани и двама български¹¹. По такъв начин решенията на охранителната фирма се вземат с мнозинство от чужди граждани. Касае се за обект, който е пряко свързан с енергийната сигурност на страната, разположен на външна граница на ЕС и НАТО. Още повече, че енергийната сигурност е важна част от националната сигурност на всяка страна членка на съюза.

Ситуацията се усложни след като през 2011 г. бе закрито бюро на Агенция „Митници“ на терминал „Росенец“. Измерването на входа и изхода на терминала ще се извършва единствено от монтираните измервателни уреди. Остават, обаче без контрол тръбопроводите, на които могат да се направят отклонения (байпаси) преди измервателните уреди и по такъв начин нерегламентирани количества свободно ще преминават, без върху тях да се начисляват акциз и данъци. Точно такива нарушения бяха открити по време на внезапната проверка на служители на Агенция „Митници“ през април 2013 г.

На 12.03.2012 г. тогавашният министър на вътрешните работи публично потвърди¹², че няма български гранични служители на пристанище „Росенец“. Малко по-късно експерти от ЕК посетиха терминала и поискаха засилени мерки на контрол на тази външна граница на ЕС, а авторитетни западни издания¹³ определиха пристанището като анклав на Русия в страна член на ЕС.

4. Риск от неоправдано високи цени и картелиране на пазара на течни горива в страната.

Цените на масовите течни горива в страната (бензин А95 и дизел) от дълго време не следват борсовите котировки на суровия петрол. Анализът на формирането на цените на тези горива за крайните клиенти в ЕС показва, че са налице 4 основни фактора: цената на суровия петрол по борсовите котировки; стойността на ДДС за съответната страна; стойността на акциза; стойността на индустриалния марджин (рафиниране, транспорт, осигуровки, съхранение и заплати) България е сред 4-те страни с най-нисък ДДС и сред трите с най-нисък акциз върху течните горива. Въпреки това по актуални данни от втората половина на декември 2013 г., при подготвянето на този доклад, в 11 страни на ЕС цената на дизела е по-ниска от тази у нас и при 7 страни цената на бензин А95 е по-ниска от тази в България.

Причината цените на течните горива у нас да са на средноевропейско ниво, след като тежестта на акциза и на ДДС са сред най-ниските в ЕС, трябва да се търсят в другите два фактора. Нивото на индустриалния марджин у нас е сред най-високите в Съюза. Понастоящем само 3 страни имат по-висока стойност на марджина при бензин А95, отколкото у нас, а само 2 страни (!) – по-висока стойност на марджина при дизела. Няма логично обяснение как при най-ниски разходи у нас за заплати, транспорт, съхранение и реализация, индустриалният марджин има едни от най-високите нива в ЕС.

Нещо повече – в последните няколко години българската рафинерия отчита, че работи на загуба и поради това не внася корпоративен данък в хазната.

През 2011 г. тогавашният министър на икономиката, енергетиката и туризма поиска „Лукойл“ да обяви публично производствените си разходи, но ръководството на компанията заяви, че това е конфиденциална фирмена информация. Тъй като цените на дизела и бензина участват в себестойността на почти всички стоки и услуги, техните относително високи стойности създават висок риск за: загуба на конкурентоспособност на българската икономика; последваща загуба на работни места; намаляване на потреблението в страната.

В отговор на сериозните обществени съмнения относно високите цени на течни горива, през 2011 г. КЗК започна разследване срещу четири петролни компании: „Лукойл България“, „Ромпетрол България“, „Нафтекс петрол“ и „ОМВ България“ и на 16.03.2012 г. излезе с определение, че има събрани документи за евентуално „забранено споразумение и съгласувана практика за определяне на цени, които по своята цел или резултат предотвратяват, ограничават или нарушават конкуренцията на пазара за търговия на едро на бензин и дизелово гориво“. На компаниите бе даден 30-дневен срок да представят своите аргументи против това определение. Четири месеца по-късно КЗК съобщи, че компаниите мотивирано са защитили тезата, че липсва картелно споразумение и срещу тях не бяха предприети никакви санкции. Комисията отхвърли и искане на народни представители да предостави резултатите от първоначалния анализ и становищата на четирите компании.

Без резултат остана и искането да се разследва „Лукойл Ейвиейшън“ за злоупотреба с господстващо положение в търговията с авиационно гориво. КЗК отказа дори да излезе с определение, още по-малко да формулира решение по този въпрос.

Цената на течните горива пряко и много съществено влияе върху размера на огромния за България търговски дефицит в отношенията ѝ с Руската федерация, който надхвърля 4 млрд. евро, с основна роля на двата енергоносителя – природен газ и в по-голяма степен – суров петрол. В последната година България закупи от Русия около 6,5 млн. тона петрол. Ако се използва за референтна стойност цената на суровия петрол на Лондонската борса, която през месец декември е 0.5 евро/л¹⁵, се оказва, че за петрол България е похарчила през 2013 г. около 3,25 млрд. евро.

За да запази приходите си и съответно печалбата от дейността си „Лукойл“ се противопоставя на всяко решение, което намалява потреблението на петролни деривати. Въвеждане изискването за смесване на минералните горива с определен процент биогорива, което произтича от Директива 2009/28/ЕО се отлага вече три пъти, тъй като „Лукойл“ оспорва предлаганите технологични решения. В становище на МОСВ от 12.04.2011 г.¹⁶, се подкрепя отлагането до 01.09.2014 г., въвеждането на биоетанол в автомобилните бензини и се заявява, че това „се дължи най-вече на технологичната невъзможност на основния производител на течни горива в страната „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД да произвежда т. нар. базов бензин, който е пригоден за добавяне на биоетанол. Изграждането на инсталация за производството му ще приключи с края на 2014 г.“ Първоначално законът предвижда до 2012 г. (три годни след влизане в сила на Директива 2009/28/ЕО) да се въведе 2% биоетанол и всяка следваща година да нараства с 1%, за да се постигне изискването на директивата – 10% в 2020 г. Ако беше спазен първоначалният график, от началото на 2014 г. щяха да се влагат 4% биоетанол, щеше да се намали търговският дефицит с Русия и най-важното – тези 130 млн. евро щяха да останат в България (у производителите и в

държавния бюджет чрез платените данъци), щяха да се разкрият работни места и да се увеличи обработваемата площ.

Впоследствие Народното събрание прие и две поправки в Закона за движение по пътищата, които повишават консумацията на течни горива, т.е. са в полза на „Лукойл“¹⁷.

В републиканския бюджет за 2014 година са заложили приходи от акцизи и данъци, изчислени при запазено потребление и намаление на цената на суровия петрол с 4%, предвид устойчивия низходящ тренд на долара в последните месеци. Не е отчетен обаче друг много по-важен фактор – подписаният на 24.11.2013 г. в Женева съвместен план за действие от страна на Иран и шестте преговарящи с него страни (петте постоянни членове на СС и Германия). Съгласно плана в следващите 6 месеца ще бъдат преустановени санкциите срещу Иран за внос и износ на суров петрол. Големите количества, които ще бъдат предложени на световните пазари ще намалят цената на петрола значително повече от заложените в бюджета 4%. И тук възниква сериозен риск: „Лукойл“, за да запази приходите си като доставчик на суровината, да не се съобрази с бързо спадащите цени на петрола на световните борси – поведение познато от предишни периоди¹⁸. От друга страна правителството, с цел да осигури събираемост на прогнозираните акцизи и данъци – да остане безучастно към подобно непазарно задържане на цената. Негативните последици ще понесат българският бизнес, чрез загуба на конкурентоспособност и българските домакинства, чрез изкуствено поддържане на високи разходи за течни горива.

ЧАСТ III ОПИСАНИЕ НА СТРАНИТЕ

1. ОАО Лукойл

ОАО Лукойл е вертикално интегрирана компания за добив, преработка и продажба на нефт и газ¹⁹. Заема дял от 2,1% от световното производство на суров нефт²⁰. ОАО Лукойл добива 16,3% от руския суров нефт, рафинира 16,7% от руския петрол и притежава петролни рафинерии в шест страни.

В България дружеството притежава шест компании²¹, по-важните от които са:

Наименование	Основна дейност	Собственик	Управител/ представител
Лукойл – България ЕООД	Продажба и разпространение на петролни продукти, изграждане и управление на мощности за производство, преработка и реализация на петролни продукти.	Лукойл Юръп Холдингс ООД	Валентин Василев Златев
Лукойл Нефтохим Бургас АД	Преработка на нефт, производство на нефтопродукти, нефтохимически продукти.	Лукойл Юръп Холдингс ООД (93%)	Сергей Михайлович Андронов
Лукойл Ейвиейшън България ЕООД	Търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и подобни продукти	Лукойл Ейвиейшън Б.В. - Холандия	Владимир Александрович Браун
Лукойл Енергия и Газ България ЕООД	Производство на електрическа и топлинна енергия	Лукойл Юръп Холдингс Б.В.	Аркадий Фридрихович Чуркин

2. Агенция “Митници”

Агенцията е структура към министъра на финансите. Основните ѝ функции са: управление на митническата администрация; управление на събиране на вземанията при внос и износ на стоки и от акциз при сделки в страната; осъществяване на държавната политика в областта на противодействието на митническите, валутни и акцизни нарушения.²²

От август 2009 г. до юли 2013 г. директор на агенцията е Ваньо Танов, бивш директор на Националната служба „Борба с организираната престъпност“ в МВР²³. Директор на агенцията от 11.11.2013 г. е Павел Тонев²⁴, бивш митнически служител и консултант в областта на митническото и акцизното законодателство.

3. Комисия за защита на конкуренцията

КЗК по закон е независим орган, който следи за спазването на закона за конкуренцията, закона за държавните поръчки и закона за концесиите. Комисията осъществява сътрудничество с Главна дирекция „Конкуренция“ и с органите по защита на конкуренция на останалите държави членки на ЕС. В правомощията ѝ влизат произнасяне по жалби за незаконосъобразност на решения, по действия, свързани с процедури по отдаване на концесия и възлагане обществени поръчки и може да налага временни мерки по спиране на такива процедури. Комисията може по своя инициатива да предприема проверки за непозволено поведение и да изисква прекратяването му.

Председател на Комисията е Петко Николов, бивш председател на надзорния съвет на Агенцията за приватизация.²⁵

ЧАСТ IV ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКА

Ниво на риск	Източник на риск	Действия за управление на риск
Високо	Закон за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) и Закон за запасите от нефт и нефтопродукти (ЗЗННП)	<p>Цялостно транспониране на Директива 2008/118/ЕО в ЗАДС и ЗЗННП:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разрешаване използването на данъчни складове за течни горива в други страни от ЕС за последваща търговска реализация в България. - създаване на възможност за сключване на двустранни правителствени споразумения с други страни от ЕС за взаимно съхранение на течни горива на тяхна територия. - създаване на възможност правителството да отдава под наем ненужна/ излишна складова база за търговско съхранение на течни горива с цел насърчаване на конкуренцията на пазара на горива.

Високо	Решение на Административен съд – София-град за спиране на предварителното изпълнение на Заповед за отнемане на лиценза на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД	При разглеждане на делото по същество, представяне на убедителни доказателства от Агенция „Митници“ за тежките закононарушения на „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД
Високо	Решение на МФ за закриване на митническо бюро на терминал „Росенец“	Разкриване на ново митническо бюро и непрекъснат контрол на съоръженията на терминала и монтираните измервателни уреди.
Високо	Решение на МВР за преустановяване на дежурствата на Гранична полиция на пристанище „Росенец“	Възстановяване на 24-часов контрол на морската граница на България в района на пристанище „Росенец“ от служителите на Гранична полиция.
Средно	Решение на КЗК за липса на картелно споразумение на пазара на течни горива	Разкриване на нова процедура: - Извършване на задълбочен секторен анализ на пазара на течни горива, чрез събиране на нови доказателства. - излизане с ново решение, въз основа на извършения секторен анализ - при решение за картелно споразумение – смяна на състава на КЗК, който не е защитил с предишно споразумение конкуренцията на пазара на течни горива.
Високо	Отказ на КЗК да разследва злоупотребите с господстващо положение на пазара на течни горива	Същностна промяна на ЗЗК, чрез въвеждане на: - механизъм за превенция на злоупотребите срещу конкуренцията. - определение на понятието „господстващо положение“ - засилен контрол върху компаниите с господстващо положение на пазара - пълна прозрачност на дейността и решенията на КЗК
Високо	Наредба за специфичните изисквания и контрола осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване и контрол на акцизни стоки	Запазване действието на Наредба №3 от 19.02.2012 г.
Високо	Бюджет на Република България за 2014 г., със заложените прогнозни цени на петрола	Контрол от КЗК и КЗП върху цената на вноския петрол и предприемане на действия за защита на бизнеса и домакинствата при наличие на отклонения спрямо цената на петрола на европейските борси. Актуализация на приходната част на бюджета, при силен спад на цената на суровия петрол.

БЕЛЕЖКИ

¹ чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) При режим отложено плащане на акциз по смисъла на този закон временно се отлага облагането с акциз на стоки при тяхното производство, въвеждане или внасяне на територията на страната.

(2) Режим отложено плащане на акциз се прилага от лицензиран складодържател при:

1. производството на акцизни стоки в данъчен склад;
2. складирането на акцизни стоки в данъчен склад;
3. движението на акцизни стоки.

² § 9. До влизане в сила на акта за издаване на лиценз за управление на данъчен склад или на отказа за неговото издаване, заварените към 1 януари 2006 г. производители на акцизни стоки, които подадат до 1 март 2006 г. искане за лицензиране, продължават дейността си по реда на този закон като лицензирани складодържатели.

³ Писмен отговор на въпрос на народен представител Иван Иванов от министъра на финансите Симеон Дянков. (стр. 20)

⁴ „Без да се засягат разпоредбите на член 36, Параграф 1, когато акцизни стоки, които вече са били освободени за потребление в една държава - членка, се държат за търговски цели в друга държава - членка, за да бъдат доставени или използвани в нея, те се облагат с акциз, който става дължим в тази друга държава членка.“

⁵ „Държавите членки приемат и публикуват, най-късно до 1 януари 2010 г., законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, с действие от 1 април 2010 г. Те незабавно уведомяват Комисията за текста на тези закони, подзаконови и административни разпоредби и прилагат таблица на съответствието между тези разпоредби и настоящата директива. Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.“

⁶ “Чл. 1. (1) С този закон се уреждат обществените отношения, свързани със създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти и целеви запаси от нефтопродукти, както и се въвеждат необходимите процедури за преодоляването на евентуален сериозен недостиг.
(2) Запасите по ал. 1 имат за цел да осигурят снабдяването с течни горива в случаите на затрудняване на доставките или значимо прекъсване на снабдяването с нефт и нефтопродукти в страната, в другите държави – членки на Европейския съюз, и/или съгласно влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси.“

⁷ <http://reg.cpc.bg/Decision.aspx?DecID=300029954>

⁸ <http://info.mitnica.com/index.php?p=news&src=5244>

⁹ <http://www.minfin.bg/bg/page/578#2014>

¹⁰ <http://www.tc-lukom-a.ru/about/>

¹¹ Петър Бакалов – юрист от Бургас и Павлин Димитров – бивш Главен секретар на МВР и впоследствие заместник – министър на вътрешните работи, започнал кариерата си като началник на РПУ – Правец по времето, когато кмет на града е бащата на изпълнителния директор на „Лукойл България“ ЕООД.

¹² Писмен отговор на въпрос на народен представител Лъчезар Тошев от министъра на вътрешните работи Цветан Цветанов. (стр. 26)

- ¹³ http://www.lexpress.fr/actualite/monde/ce-si-curieux-port-bulgare_1103363.html
- ¹⁴ Europe Energy Portal
- ¹⁵ Europe Energy Portal
- ¹⁶ Писмен отговор на въпрос на народен представител Иван Иванов от министъра на околната среда и водите Нона Караджова. (стр. 22)
- ¹⁷ рискованото увеличаване на допустимата скорост по магистралите от 130 на 140 км/ч и ненужното въвеждане на включени светлини през летните месеци на годината. И двете поправки бяха гласувани въпреки отрицателите становища на компетентния орган – КАТ и Пътна полиция
- ¹⁸ Например на 27.07.2008 г. цената на петрола достигна връх от 147 долара за барел. Тогава у нас цената на литър бензин А95 беше 2,49 лв./литър. Три години по-късно на 08.03.2011 г. цената на суровия петрол на Лондонската борса беше 115 долара за барел (32 долара по-ниско), а у нас цената на бензина беше без промяна - 2,49 лв./литър.
- ¹⁹ Компанията е създадена през 1991 г., след разпадането на СССР по идея на тогавашния зам.- министър по производството на петрол Вагит Алекперов, който оглавява компанията и до днес.
http://www.dnevnik.bg/print/arhiv_pari/2011/03/22/1362836_koia_e_tazi_kompaniia/
- ²⁰ http://www.lukoil.com/static_6_5id_29_.html
- ²¹ По данни от Търговския регистър
- ²² <http://customs.bg/bg/page/150>
- ²³ По време на неговото управление, Агенция „Митници“ отнема на два пъти лиценза на „Лукойл България“ за данъчен склад с мотиви, свързани с липсата на устройства за измерване и контрол на местата за въвеждане и извеждане на енергийни продукти във и от нефтопровода към или от прилежащите му складови бази, част от данъчния склад. http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/04/22/2046698_lukoil_otnovo_zagubi_mitnicheski_licenz/
- ²⁴ <http://customs.bg/bg/page/314>
- ²⁵ <http://www.cpc.bg/General/Commission.aspx>
<http://www.minfin.bg/bg/page/578#2014>